

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 14.

V Ljubljani, dné 20. julija 1899.

Leto XII.

Glavni trg v Bettehemu.

Še enkrat: v Jeruzalem!

Bliža se konec obroku, ki je zastavljen za zglaševanje k romanju v sveto deželo. Oglasilo se je že 140 romarjev. Naj se podvizajo čim preje še drugi, da se število dopolni in potem stvar srečno uravna, ker provzročala bo še veliko truda. Slovenski narod ima vkljub vsem najnovejšim kvarnim vplivom še

vedno toliko verskega navdušenja, da lahko priredi tako narodno romanje v Palestino.

Stotine narodov in tisoči romarskih vlakov so tekom stoletij hodili to sveto pot; zakaj bi se jim sedaj ne pridružil tudi probujeni slovenski narod, ki se je vedno ponašal s svojo dejanjsko katoliško zavestjo!

Sedanji omikani svet se pogreza v materijalizem. A vkljub temu, da vse stremljenje naše dobe

meri le na materialne dobičke, vendar ima beseda »sveta dežela« še vedno nekako čarovito moč do človeškega srca, v katerem tli vsaj iskrica vere. To ime nam znači še sedaj vir, iz katerega so nam dotekale in nam še dotekajo neštete milosti, milosti z golgotskih posvečenih višav.

Staroslavna cerkev božjega groba v Jeruzalemu je že stoletja sem ono sveto mesto, ki z nevidno, a tem močnejšo silo zbližuje in tudi združuje vshod in zahod, mesto, kjer se ločeni bratje zopet morajo najti in si v bratovski ljubezni nad najsvetejšim grobom podati roke!

Žal, da se puste katoličani že mnogo let v tem pogledu nadkrijevati od pravoslavnih Rusov, ki uprav to okolnost smatrajo celo kot dokaz svoje pravovernosti proti nam. Rusom je romanje v sveto deželo nekaj običajnega, ker leto za letom jih hiti tje tisoče in tisoče. To potovanje jim je najsrečnejše in vrhunec vsega zemeljskega potovanja. Ne ustrašijo se nobenih žrtev, nobenih težkoč, da le dosežejo svoj vzvišeni smoter. Vlada sama to romarsko gibanje gmotno in moralno pospešuje. Romar, ki se je vrnil iz svete dežele, velja vsem rojakom kot časti vredna oseba. Družine, vasi, mesta, vse je ponosno na takega moža. In uprav to vedno se ponavljajoče romanje poživlja in utrjuje v njih sicer odreveneli cerkvi verskega duha.

Katoličani smo v tem oziru, žal, zelo zad! Ako se domislimo, kako je bilo kdaj in kako je zdaj; ako upoštevamo propadanje verske zavednosti, se nam nehoté vtiljuje misel, da v istem sorazmerju, ko pada število romarjev na svete kraje, padajo tudi milostni učinki sv. Duha. Golo turistično romanje ne more imeti pravega vpeha.

Kolikor gre v najnovejšem času romarskih vlakov na svete kraje, vsi so razdeljeni ali po narodnosti, ali po posamnih škofijah. Iz tega vsakdo lahko uvidi, da ta romanja pospešujejo versko in narodno zavest. Na tujem se čutijo tam bolj edine ne le po rodu, temveč tudi po mišljenju. Tu preneha vsako nasprotstvo. Skupna hoja, skupna molitev, skupni užitek vseh romarskih prijetnosti, a tudi skupno prenašanje marsikakih težav zbliža vse stanovce, da se visok gospod čuti brata prirostemu hlapcu, in odličen duhovnik se smatra brata poštemu kmetu. Kako blagodejno vpliva to v socialnem oziru, in to ne le med vožnjo, temveč tudi pozneje, ker toliki in tako lepi spomini ostanejo neizbrisljivi; prijateljstvo, sklenjeno v tako srečnih in svetih trenutkih, traja do groba.

Tudi slovensko romanje v sveto deželo bo velikega pomena za cel narod. Po njem se bo poživilo in okrepilo versko mišljenje, katoliška zavest, dvignila se bo ljubezen do ljube domovine in socialno

življenje dobi nove, močne prijateljske vezi, sklenjene in posvečene na sveti poti. Dal Bog, da naše iskrene želje čim preje postanejo dejanje!

Opomba. Na prvi strani prinašamo sliko: Glavni trg v Betlehemu. Vzeta je iz knjige: »Tirol an des Erlösers Grab« (Tirolska na Odrašenikovem grobu), ki je letos izšla in v kateri se popisuje lansko romanje Tiroincev v sveto deželo od 5.—28. oktobra. Kdor je več nemščine in se mudi vdeležiti letošnjega romanja, mu to knjigo prav toplo priporočamo; dobi se v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani za 1 gl.

Delavstvo.

V človeški družbi, katera obstoji iz raznih stanov, je mnogo takih, ki z delom svojih rok mnogo drugih redé in so med poglavitnimi stebri države in dežele, pa nimajo nepremakljivega posestva: nimajo hiše, njiv, travnikov, nimajo potenta na kako gotovo rokodelstvo, ampak morajo ponujati svoje delavne roke, da si zaslužijo kruha in stanovanja za nedoločen čas. Taki ljudje so delavci. Brez delavcev ne more obstati nobena družba, in če ne zná zadovoljiti njihovih upravičenih potreb, je njihova nesreča vzrok nezadovoljnosti in silovitega prevrata, kateri pretresa vso družbo in ima mnogokrat strašne posledice.

Sicer prištevamo k delavskemu ljudstvu tudi kmeta in rokodelce, a danes se oziramo le na one, ki morajo od časa do časa tu in tam iskati službe: na delavce v ožjem pomenu.

Vsakdo, ki se poteguje za delavske pravice, mora vedeti, da se ne dá kar tako splošno s širokimi, visokoletnimi besedami ljudstvu pomagati, kakor to poskušajo socialni demokratje. Kdor le hujska, nič ne naredi, kdor le podira, nič ne souča, kdor se le laže, nič resničnega ne pove. Kdor hoče ljudstvu, zlasti delavcem, v resnici pomagati, mora iti med nje, opazovati njih potrebe v posameznih okoliščinah, dejanskim potrebam primerno za razne stroke ustanavljati potrebne in koristne naprave.

Pri nas se mora v delavskem vprašanju najprej strogo ločiti poljedelško delavstvo od tovarniškega. Delavec na kmetih je nekako prijatelj, tovariš in sodelavec gospodarjev, v tovarni pa je plačan suženj. Na kmetih delavec je skupaj s svojim gospodarjem iz jedne skledé, tovarničar pa v mestu v obilici živi in uživa bogastvo, njegov delavec pa v revščini iz haja, kakor more. Na kmetih živi delavec na dobrem zraku pri zdravem delu, ki mu krepi telesno moč, v mestnih tovarnah pa delavec požira slab, izprijen zrak, ki mu zastruplja pljuča in krvavi želodec.

Na kmetih delavec ni tako navezan na visoko plačo, ker dobi mnogo potrebščin brez denarja, mestni tovarniški delavec pa ne dobi brez denarja nobenega

krompirja, nobenega koščka kruha. Na deželi ne more zlepa kdo od lakote umreti, v mestih jih pa mnogo hira, ker nimajo denarja, da bi si kupili dobre, točne hrane.

Zato je treba pri plačah delati razloček: Mestni delavec ima pravico, da zahteva zvišanje plače pri vsaki priložnosti, saj kapitalist delodajalec ima denar; kmet pa nima denarja, torej ga dajati ne more, zdravo delo z dobro hrano na kmetih pa je več vredno, kakor mnogo denarja.

Za kmečke delavce priporočamo torej, da se ustanovljajo zlasti hranilnice in zavarovalnice. Koliko denarja delavec na kmetih sproti zapravlja, da nima nihče od njega nič, kakor le kak kramar ali žgajnar! Če bi delavec nalagal ta prisluženi denar v Rajfajzenovo hranilnico, bi imel kapital, ki bi mu nosil obresti, kmet bi pa pri ravno teh hranilnicah in posojilnicah denar dobival z ugodnimi pogoji za posojila. Tako bi bila kmečki in delavski stan drug drugemu v pomoč, in težko prisluženi denar bi ostal v domači fari pri tistih ljudeh, ki so se zanj potili. Potrebne so pa tudi za kmečko ljudstvo zavarovalnice za starost in za slučaj nesreče. Koliko nesreč se zgodi tudi kmečkim delavcem! Vem za sedemnajstletnega mladeniča, kateri je pokladal slamo v veliko slamoreznico bogatega gospodarja. Konj jo je gonil. Mladenič seže z roko malo predaleč, stroj ga zgrabi za prste in mu tlači roko vedno dalje pod nož. Trikrat mu jo je prerezal stroj, predno je mogel z drugo roko ustaviti konja. Zdravnik mu je moral potem zmečkano roko odrezati pri komolcu. Kaj bo počel revež brez roke? Ali ne bi bila zanj velika sreča v nesreči, če bi bil zavarovan za slučaj nesreče? Dobival bi do smrti vsako leto svojo plačo. Imamo sicer kapitalistične zavarovalnice, a te so le za bogatejše ljudi; delavci morajo dobiti svoje zavarovalnice!

To velja tudi za tovarniške delavce, le, da imajo ti še mnogo več potreb. Potrebna so jim konsumna društva, da dobé hrano bolj po ceni. Potrebna so jim stavbinska društva zlasti v večjih mestih, da zidajo delavske hišice, ki postanejo s časom delavska last. Kako vesel je tak reven delavec, ki se potika po temnih, nezdravih luknjah, če postane hišni posestnik in ima svoje zdravo stanovanje z vrtičkom! Potrebna so zlasti strokovna društva, v katerih delavci ene stroke zvedó za svoje stanovske koristi, za boljše službe in se izobrazujejo v delu svoje stroke. Delavske posredovalnice, če imajo pri njih delavci dobre zastopnike, jim mnogo pomagajo. Najprej pa je treba navadno ustanoviti splošna izobraževalna društva, v katerih se delavci za skupno delovanje pripravljajo in izobrazujejo. Imeti morajo svojo knjižnico, ki pa mora biti

pod vodstvom vestnih mož, da se v njih ne nakopiči škodljivi liberalni in mokraški gnoj, ki vse izpridi. Za organizacije pa je treba delavskih političnih društev, ki naj delajo javne shode in delavstvo družijo v političnih borbah.

Koliko dela nas čaka, če vse to pomislimo! Zares potreba nam je, da po navodilu svetega očeta Leona XIII. krščanski možje trdno skup drže in v slogi delajo za rešitev revnega ljudstva!

Politični razgled.

Nemiri v Belgiji. Prve dni tekočega meseca so dohajala iz te države zelo obširna poročila o krvavih nemirih, ki so jih provzročili ondotni socijalni demokratje in z njimi združeni liberalci. Boj je veljal vladi in pa državnozborski večini in sicer na videz samo zavoljo tega, ker nista hoteli dovoliti takega razširjenja volilne pravice, kakor sta zahtevala zedinjena nasprotnika. V resnici pa temu ni bilo tako. V Belgiji je namreč na krmilu katoliška vlada, katero v zbornici podpira skoro dvetretjinska katoliška večina, ki sta učinili že mnogo koristnega za deželo in nje prebivalstvo v vsakem oziru. Posebno skrb sta pa posvetili ljudski izobrazbi, poleg tega pa, kakor malo katera druga država, razširili volilno pravico. V Belgiji ima namreč volilno pravico vsak moški državljani, razloček je le ta, da ima tisti več glasov, ki plačuje večji davek ali se nahaja na kaki višji stopinji. Ta katoliška vlada pa seveda ni všeč židovskim liberalcem in radi bi jo bili strmoglavili in posadili na ministerske stolce svoje može. Ker je pa ta stranka najslabejša v Belgiji in ima v zbornici le nekaj nad deset zastopnikov, ne zmorejo liberalci ničesar iz lastne moči in so se toraj morali zvezati s socijalnimi demokrati. Izdali so liberalci, seveda samo na videz, skupno parolo, da si hočejo priboriti občno in jednako volilno pravico in prisiliti vlado in večino, da predložita tak načrt. Ker se vlada ni hotela takoj udati, pričeli so socijalisti grozovit boj na vseh koncih in krajih. V zbornici in na ulici so napadali vlado in njene somišljenike; prišlo je na raznih krajih do krvavih pretefov med njimi in varuhi javnega reda in ranjenih in ubitih je bilo več oseb. Razgrajajoči so napadali posebno hiše katoliških mož, šole in samostane ter razbili vse, kar jim je prišlo pod roke. Vlada je morala pomnožiti vojaštvo, toda ker nemiri le niso hoteli ponehati, se je konečno toliko udala, da je obljubila nadalje se pečati z nadaljnim razširjenjem volilne pravice. Boji so kmalu na to ponehali, ker so si mislili liberalci, da so katoličani za sedaj dovolj poraženi, in ker so uvideli, da ne morejo priti na krmilo. Pa tudi socijalistom so sedaj povedali, da ne marajo iti v nadaljni boj za jednako volilno pravico, ker jim kaj takega ne pride niti na um. Zapeljani delavci so sedaj uvideli, da so jih vodili liberalni »prijatelji« samo za nos in se jim tako dolgo dobrikali, dokler so jih potrebovali. — Prav tako postopajo naši domači liberalci.

(Nadaljevanje za listkom.)

Listek.

V gorah.

Slika. Spisal P. P.

Ni bil nikak posebnež, ali kakorkoli čuden človek Lužar, znanec moj. Ne —: nosil se je in hodil, kakor drugi, govoril . . . vendar, v govorici je imel nekaj posebnega. In to je človeka vleklo in vezalo nanj, da ga je rad poslušal in rad prisedel k njemu, če je ravno nanese tako.

Seznanil sem se bil z njim — ni še davno tega; pred enim letom je bilo.

Navaden kmet je bil, čem reči: kočar. Visoko gori v gorah vrhu strmega rebra se je belila njegova hišica z nizkim pritličjem, z malimi omreženimi okni, očrnelimi durmi, s slamnato streho in z malim prizidkom. Take so po navadi hišice naših kočarjev visoko v gorah.

Tudi živino je redil Lužar: s težavo seveda, ker dom njegov je stal na tako nepripravnem kraju, da bi se človek čudil, kako je bilo sploh mogoče sezidati hišo na tej goljavi in kako more človek obdelovati strma in pusta brda tod okrog. In vendar — zgradil sicer ni bil Lužar sam domovja, ker se je bil priženil sem — a vendar je komaril in kmetaril tu v gorah že par let sem dokaj zadovoljno, kakor je trdil.

Nekoč sem ga obiskal na domu. Prav slučajno me je bila privedla pot mimo.

„Oho, Lužar!“ sem mu klical nasproti, ko sem se priril med grmovjem do vrha. Tu na vrhu je namreč oral s parom volov za ozimino. Vstavil se je, ko me je zagledal, sklonil koščeno postavo iznad pluga in roko položil na čelo, kot bi se hotel domisliti:

„Čakaj no, ali — kaj pa . . .“

V tem sem dospel bližje.

„Ali, glej no, o —!“

Spoznal me je — po nekoliko sva bila znana že od poprej — podal mi žuljavo desnico, pa gledal me kar naprej v oči odkritosrčno in naravnost, da nisem mogel dvomiti, kako sem ga oveselil s svojim obiskom.

„Lej, lej —!“

In popravljal si je nasvedrane velike brke daleč tja po malo kozavih licih. Lužar je bil še mlad tedaj, tako okrog tridesetih.

V tem je pozabil on in jaz, da voli stoje in da hlapčon težko čaka.

„Saj res — no Tone, kar pustiva. Se bo še jutri malo povleklo. Izprezi in malicat pojdi; potem boš gnal pa domov.“

Sosedov hlapčé je bil vesel; urno se je odpravil.

Lužar si je namreč moral izposojevati vole za oranje; sam je imel le enega in tega še ni uprezal.

„Vidiš“ — mi je dejal — „do onega soseda gori imam pol ure hoda in do tega tja doli tudi pol ure. Kaj hočem: izposojevati si moram živino, kakor morem in potem povračati tudi, kakor morem.“

„In kako moreš sploh kmetovati tukaj?“ sem ga vprašal potem in kazal na kamenite struge in pusta brda okrog.

Lužar se mi je nasmejal:

„Pojdi, boš videl!“

Potem mi je razkazal vse svoje posetje na Lužicah. Ogledala sva si hišico in prizidek; to je bil hlev, koder je redil par krav, tri telice in mladega vola. Na svojo živino in na svoj svet je bil ponosen. Pokazal mi je umno izpeljano pot preko grape od studenca sem. Dopovedoval mi je na drobno, kako je dolgo in s težavo gradil in izpeljaval baš to pot preko tega in onega nevarnega mesta. In kazal mi je potem dalje po strugi doli v dolino, ki se je vlekla in razširjala v daljavo.

„Glej, tu doli hodim ob nedeljah po letu in po zimi. Pot je huda, a maše vendar ne zamujam. Tako! In ta svet okrog je moj, ves moj. Tu se potim po leti, jeseni pa kosim s „kremši“ na nogah in znosim optiv seno na vrh. Tam oni breg sem lansko pomlad prekopal in ga izpremenil v njivo, glej!“

Boren je bil Lužarjev svet, zares. Po njivah je zelenelo komaj par kalic ajde, trava po travnikih se je komaj videla iz tal in vendar so po dolinah že kosili.

Edino z gozdi, ki so se tamnili daleč proti vrhu, se je mogel pohvaliti Lužar.

„Ti mi donašajo še največ,“ je dejal.

V bregu pod hišo je imel ulnjak. Peljal me je tudi tja. Izvlekel in razkazal mi je panje po vrsti drugega za drugim, povedal, po čim prodaja med in koliko ga spravi leto za letom v dolino, in še več drugega, da sem ga komaj razumel do pičice.

A njegov med je bil med v pravem pomenu besede. Proti večeru me je namreč peljal v hišo ter postavil pred-me telebo črnega kruha in kos strdi, da se je kar cedilo od nje. Donesel mi je še pijače — brinjevca in figovca je imel v zalogi — in potem je tudi sam prisedel za mizo.

„Pa kje imaš ženo in otroke?“ sem si domislil šele tedaj. Zvečerilo se je bilo medtem popolnoma. In glej — kakor nalašč so se odprla vrata in sta-

rejši, štiri leta stari Aška je pripestoval rejnena muca v hišo. Ko me je zagledal, je obstal kar pri vratih in malone iz strahu izpustil muca iz rok.

„Glej! Mož je prišel; bo mačka vzel. Sem ga nesi!“

Ali Aška je stisnil mače trdo k sebi, da je režalo in se mu po vsej sili skušalo izviti. Toda vztrajno ga je tepel Aška po glavi in ga tiščal nazaj v naročje.

„Ali boš!“ je zagrozil Lužar in hotel proti otroku. A mače se je izmuznilo v tem in opraskalo Aška prav pošteno. Seveda je Aška jokal in tulil radi tega, grdo gledal in tiščal prst v usta . . .

Nacka je bil dobro leto mlajši kot Aška. Tudi ta je prišel v hišo kmalu potem. Pa mačka ni pestoval. Matere se je držal in pa boječ me je gledal.

„Ali vidiš moža — boš šel z njim?“ mu je nagajal Lužar. Otroče mu ni odgovorilo, menda samega strahu.

„Ali boš?“ je režal Lužar nad njim in se delal hudega.

„Nak!“

To je bila Lužarjeva družina.

Tisto noč sem prenočil na Lužicah.

* * *

Nič nenavadnega, nič posebnega! Vendar sem se drugi dan skoro s težkim srcem poslavljal od Lužarja. Ta večer sem ga bil spoznal popolnoma in sočutje sem imel z njim. V srcu ni bil napačen Lužar, prijatelj moj. Zavidal sem ga po eni strani, da more tako visoko v gorah živeti toli veselo in zadovoljno. Vendar po drugi strani sem ga pomiloval zavoljo — ne vem kako bi rekel.

Zdi se, da so pri našem ljudstvu nekatere napačne res kar ukoreninjene in kolikor toliko splošne. Te bi bile: alkoholizem, pogosto tožarenje in pa zadnji čas sem vsaj po nekod nekaj verske brezbriznosti.

Ne boš mi zameril, Lužar; tudi pri tebi sem menil zapaziti vsaj sledove teh treh.

Res —: pomiloval sem ga zlasti radi zadnjega izmed teh treh. Ni bil sicer še „luterš“ ali kaj takega. Nasprotno! Rad, prav rad je hodil v cerkev in tudi molil je rad, kakor naše ljudstvo sploh, toda . . . No, nekaj je bilo — v pijači, pravijo, je resnica, midva pa sva se do dobra spoznala baš pri kupici — nekaj je bilo in na besedah njegovih sem spoznal, da poganja liberalizem, ta zajedalka, svoja vlakna celo med našim dobrim ljudstvom. In to tako visoko v gorah, na samoti . . .

Liberalizem! Človek bi niti ne mislil, kako skrivaj in potuhnjeno se zajeda ta črv v srce. Niti

ne spozna in ne čuti človek, kedaj. Pride kak šušmar — teh je že tudi med Slovenci preveč — in začne razlagati svojo šaro, šaro brezverstva. Toda ne očitno! Dobro ve, da če bo začel pri našem poštenem ljudstvu z očitnim bogotajstvom — ga bodo vrgli čez prag, da si bo še drug dan zbiral svojega rojstva koščice pred vrati. Pesti naših gorjancev niso iz voska, to dobro vé takle pritépa. Zato začne najprvo splošno in na lahko. No, saj za začetek ni treba veliko. Sem pa tja kako dvoumno besedo o duhovnikih, potem malce pohvale, češ, kaj bo kmet poslušal pridige, tiste dolge, puste, kmet ima sam možgane in lastno pamet, kaj bi verjel vsakemu črnuhu, saj ti sami nič ne vedo . . . S tem je seme vsejano in odslej se vselijo dvomi in nemir v srce zapeljanega. Tako je, izkušnja uči! Pridigo sliši — hm — toda dvomi, dvomi: ali je vse tako res, kot pravijo gospod, morebiti je pa nekoliko, vsaj malo drugače. Zakaj ne? Greh, greh — Bog vendar ni tako neusmiljen . . . on odpusti, čeprav grešimo . . . odpusti, pa zopet odpusti . . . Kaj bi se torej!

Ker pa besede božje ne vzprejme z odprtim srcem, zato izostane tudi milost božja, ki je pred vsem potrebna za dober sad pridige. Seme božje besede pade potem med trnje, katero zamori njen sad. —

A kadar preneha milost božja, tedaj je človek že nizko, nizko. Satan prede svoje mreže in jih razprede, kakor pajek v grmu ob meglenih jutrih. Priliznjeno govori v uho: »Težko, težko je živeti po veri, spolnovati zapovedi, zatajevati samega sebe. Težko je moliti zvečer, ko je človek truden, težko zjutraj vstati in se napraviti k masi, ker je cerkev daleč itd.

Milosti ni, smo dejali; zato pa ni tudi moči ne, da bi se ustavljal človek takim izkušnjam. Še to mu ne pride na mar, da je izpolnjeval doslej, morebiti trideset, štirideset let ravno te zapovedi, katere se mu vidijo v tem hipu tako neznansko težke. Ali, doslej mu niso bile pretežke nikdar, še mislil ni na to, da bi bila to tako posebna težava. Tako je delal, kot so delali njegovi stariši in še drugi pred njim, in dobro je bilo. No, truden je bil res včasih zvečer, ko je prišel od dela, pa malo je vendarle pomolil zvečer in potem je nekako lažje spal, zjutraj lažje vstal in drugi dan tudi delal nekam lažje. Neko notranjo tolažbo, mir in zadovoljnost je občutil povsod in vesel je bil, še pošalil in posmejal se je v poštenih časih. To je bilo res lepo življenje . . .

Sedaj pa!

No, sedaj je vse to naenkrat težko, zoperno —: vsaj tisti zapeljivi duh mu pravi tako.

In posledice!?

Opusti mašo enkrat, dvakrat, trikrat . . . opusti spoved, najprej o Božiču, potem še o Veliki noči . . . in — no, ker mu vest vedno po malem nagaja, mu očita, ga svari pred večno kaznijo i. t. d., kaj je bolj naravno, kot da si začne želeči, naj bi po smrti ne bilo nič pekla, nič kazni, sploh nič, nič . . . nobenega sodnika, nobenega Boga. Ah, lej, lej! Saj to je ravno trdil šušmar v gosposki suknji, to, prav to, se tolikrat bere po časopisih . . . morda bo pa nazadnje le res tako, kot trdijo ti in oni gospodje — šušmarji namreč — saj so tudi študirani in tudi nekaj vedo. In če bi bilo tako, kot pravijo, saj bi ne bilo še prenapačno. Človek bi jedel in pil tukaj pa živel dobro, po smrti pa nič, nič . . .

Tako gre vedno dalje, nazadnje verjame popolnoma — tudi naš kmet, žal, prav pogosto — in na posled izgovori tudi z usti tisto grozno besedo: „Ni Boga!“

Satan pa je med tem že naznanil svojim tovarišem v peklju: „Tudi ta je naš!“ — — — —

Torej, Lužar, ne zameri! Ne mislim s tem, da si bil ti tak, prav tak. Bog varuj. Sree si imel dobro in niti na pol pota nisi bil še do tega brezdna. Ali, ali —. Nekaj (menda je bil šele začetek) se je vendarle javilo pri tebi. Zato si se mi smilil, in zato sem te pomiloval v prvi vrsti, Lužar moj, in si mislil: „Ali je tako med našim peroprostim narodom sploh? Ne —! Do skrajnega v tem oziru vsaj po naših poštenih krajih priti ne more, ne sme!“

Iz grape sem se ozrl še jedenkrat gori proti preprostemu domu, ki se je belil baš v prvih jutranjih žarkih.

„Z Bogom! Varuj naj te Bog!“

Tudi na Španskem so bili minule dni veliki nemiri, posebno v mestu Barcelona. Tu so naščuvani razgrajachi napadali samostane, cerkve, pa tudi hiše katoliških mož. Tudi tukaj, kakor v Belgiji so se hoteli zmaščevati nad vlado, ker je sklenila uvesti nekaj novih davkov, da bi zboljšala vsled vojske z Amerikani zelo slabe denarne razmere v državi. Pa tudi za utrdbo obmorskega obrežja potrebuje dežela zelo mnogo denarja, katerega pa ne more dobiti nikjer razen pri davkih. Seveda je uvedba novih davkov vedno kočljiva stvar in kakor drugod bodo tudi v Španiji morali najbrže parkrat menjati ministre, predno bo ljudstvo voljno prevzeli nova bremena.

Srbskega raskralja Milana je v soboto 8. t. m. s samokresom napadel neki Bošnjak ter ga pri četrtem strelu na hrbtu neznatno ranil. Napadavalca so takoj prijeli in je potem izpovedal, da so ga najeli nasprotniki vlade in Milana. Vsled te izpovedi so prijeli takoj več odličnih oseb, takozvanih radikalcev in jih imajo sedaj že nad 50 pod ključem. Pravijo, da je bil ta napad vprizorjen samo zato,

da ima vlada nekaj povoda planiti po njej nasprotni stranki, katero želi čim preje politično uničiti. Ker se pa sedaj boji, da bi se ljudstvo ne ustavilo takemu nasilnemu postopanju in se ne zmaščevalo nad vlado, je proglasila za mesto Belgrad in okolico obsedno stanje in pa naglo sodbo. Na ta način se je zavarovala za vsak slučaj, ker se pod smrtno kaznijo nihče ne sme ustavljati vladnim naredbam. Dosedaj se še ne vé, kako daleč bo segala vladna brezobzirnost, ker to je gotovo, da niso vsi sokrivi napada, kolikor jih je še v zaporu.

Goriški deželni zbor je zaključen. Imel je v celem pomladanskem zasedanju dve ali tri seje, ker je bil radi odsotnosti slovenskih poslancev nesklepčen. V deželnem zboru je namreč poleg kardinala-knezo-nadžkofa 10 Sloveucev in poleg glavarja Italijana dr. Pajerja 10 Italijanov. Slovenski poslanci se zaradi groznih krivic, ki se jim gode od strani italijanske stranke, niso mogli udeleževati zasedanja, vsled česar je bila vlada prisiljena, storiti ta korak. Govori se tudi, da bo vlada razpustila ta deželni zastop, ker ni prav nič upanja, da bi se v prihodnje kaj zboljšale ondotne razmere. Kajpada vlada tudi potem novih volitev ne bo dosegla zaželjenega cilja, kajti dokler ne izpolni Slovencev goriškim najnujnejih zahtev, tako dolgo ne morejo sodelovati v deželnem zboru.

Mesto parlamenta — § 14. Državni zbor spi spanje pravičnega in vlada si z njim pri svojih državnih opravilih ne more nič pomagati. Za take slučaje ji pomaga iz zadrege § 14, ki sedaj igra ulogo parlamenta. Z njegovo pomočjo je dovolila vlada tržaški občini najeti posojilo v znesku 12 milijonov, paragraf 14. ji bo pomagal uvesti s prvim avgustom novi davek na sladkor v znesku 6 kr. od kilograma, ki bo občutno zadel posebno ubožneje prebivalstvo. S pomočjo tega paragrafa bo tudi, kakor se upa, zboljšala plače državnim slugam; sredstev zato ji menda sedaj ne bo manjkalo, ker je preosnovala plačo državnim uradnikom, ki so primeroma manj potrebni, že prej, ko je uvedla nov davek na sladkor.

Pregovori.

Noč ima ušesa, dan ima oči.

Osel je vodó nosil, pa je žeje poginil.

Otrokom dá Bog srečo v spanju, odrasli pa se morajo truditi zanjo.

Povrnil mi bo, ko vrabec prosó.

Prepovedan pot drži v prepovedan kot.

Pridna žena je mišje vrste, zapravljevka kokošje.

Resnica je nebeška rosa; da jo ohraniš, pripravljaj jej čisto posodo.

Slaba pokveka najbolj veka.

Ti ne bi Bogu palice dal, da bi vraga vdaril.

Iz časa revolucije.

Dné 30. avgusta 1792 se je obhajala v Lijonu zadnja sv. maša; nato so zapri brezbožniki vse božje hiše. Med tem so se godile po mestu najgroznejše reči. V Parizu so postavili na oltar „boginja uma“ — žensko nečistnico, v Lijonu pa so skazovali pepelu in prahu človeka božjo čast. Krvoželjni Chartier namreč, eden izmed revolucionarnih prokonzulov, je bil umorjen prav v trenutku, ko je hotel Lijon napojiti s krvjo svojih sodržavljancev. 10. novembra 1793 so uprizorili vnebovpijoče grozodejstvo. Collot, Tušé in Laport namreč, tovariši umorjenega Chartierja, so ukazali postaviti na trati med zelenjem oltar in prinesli posodo s pepelom umorjenega prokonzula. Obdani od umazane sodrge in propalih žensk stopijo prokonzuli pred oltar, pokleknejo po vrsti pred posodo s pepelom „mučenca svobode“ in druhal zakriči: „Živela gilotina!“ Nato je moral osel, oblečen v mašniško oblačilo, steptati s kopiti križ in evangeljsko knjigo in piti iz posvečenega keliha. — Ko se pripravljajo, da uprizoré še ostudnejše reči, stemni se naenkrat nebo; grozna nevihta zabučí, bliski ožarjajo črno prevlečeno nebo, glavni kolovodje popadajo v trenutku brez življenja po tleh in druga sodrge se razkropí. Tri ure je divjala nevihta. Celo najbolj zakrkneni brezverci so spoznali, da je ta nevihta znamenje božjega srda.

Spoštuj očeta in mater!

Nek duhovnik pripoveduje, da je hodil kot mal deček pogosto v neko sosedno družino, kjer so ravnali prav nečloveško s starim očetom. Od svojega sina, njegove žene, od svojih vnukov je preslišal najostudnejših kletev in zasramovanj. Povsod je bil napoti; dajali so mu slabo hrano. Moral je prebiti dan in noč v temnem kotu in bogvaruj, ko bi si bil upal stopiti v sobo. Celo po zimi mu niso dovolili, da bi si revež pogrel otrple ude na gorki peči, in vendar mož ni nikdar potožil žal besede. Deček (sedanji duhovnik) ga vpraša nekoč, kako to, da ni nikdar jezen in nikdar ne preklinja svojega sina, ko je vendar ta vsega tega kriv. S tresočim glasom odgovori starček: „Otrok moj! To je božja kazen. Glej! ravno v ta-le kot sem posadil pred 20 leti svojega starega očeta; tukaj je umrl v revščini in stradanju, umrl brez sv. zakramentov, brez vsake človeške tolažbe. Ali se boš čudil, če v spominu na ta svoj nečloveški čin potrpežljivo prenašam vse? To prejemam, kar sem zaslužil. Vsak dan prosim Boga odpuščanja in molim za svojega očeta, ki je zaradi mene tako umrl. Pač sem zmolil zanj že po tisoč rožnih vencev in tako upam, sem vsaj nekoliko pomanjšal svojo pregreho in pokril svojo ostudnost.“ — Kako grozna kazen! Zato pomislimo, kaj pravi Bog sam: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel, in ti dobro pojde na zemlji!“

Brez vere.

Nek časopis je poročal pred kratkim to-le grozno novico: Socijaldemokratski delavec se je hvalil v gostilni, da je dosegel po dolgoletnem trudu vendar toliko, da je izbil ženi vse verske muhe iz glave in srca. Prej da je namreč hodila prav rada v cerkev

in z največjim veseljem in pobožnostjo prejemala sv. zakramente, zdaj pa je mrzla in sovraži oboje. Tovariši seveda so mu častitali na vspehu in ga v zvezde kovali. — Pozno v noči skolovrati pijan proti domu. Pred stanovanjem dobi veliko množico ljudi. Ko stopi v sobo, zagleda ženo in otroke mrtve — na postelji. Na listu na mizi pa je stalo napisano od žene demokratove: „Dokler sem verovala v Boga, sem imela moči prenašati vso revo in nadlogo; odkar pa mi je mož izruval najdražje iz srca — vero, sem nesrečna. Da bi ne postali tudi moji otroci nesrečni, sem jih končala s strupom in za njimi — sebe!“

Komponist Gluck in njegov rožni venec.

Eden največjih skladateljev prejšnjega stoletja, mnogoznani Gluck, je imel kot deček tako ljubek glas, da je bila cerkev sv. Štefana na Dunaju vsako nedeljo natlačena, kadar je on pel. Vse ga je poslušalo z občudovanjem. Kar pa je delalo njegovo petje tako ganljivo in pretresljivo, bil je globok čut pobožnosti, ki je vel iz vsakega glasu. Pogosto so ga rosile solze, ko je pel. — Nekoč je pel prelepo antifono v čast prečisti Devici z največjo pobožnostjo. Ko konča, stopi k malemu pevcu star redovnik, ga pritisne na srce in pravi: „Sin moj, danes si izvabil mojim očem najslajše solze. Ničesar nimam, s čemer bi ti to povrnil. Na, tu-le vzemi rožni venec kot spomin na patra Anzelma. Mōli vsak dan vsaj en del in vedi, da te bo storil pred Bogom prav tako velikega, kakor boš še nekdan velik pred ljudmi.“ — Gluck je molil pobožno vsak dan rožni venec. Družina pa je bila revna in ga ni mogla dati izobraziti se na višje šole. Pa glej, nekega večera stopi v pristo sobo njegovih starišev neznan tujec — sloveč muzik — se pobota z roditelji ter ga vzame seboj. Gluck se izobrazí. Njegova sreča je začela cveteti. Pa naj so ga še bolj slavili, Gluck ni nikdar pozabil moliti. Tudi od najšumnejših zabav in veselic na cesarskem dvoru se je utihotapil v svojo sobo, da je molil. Umirajoč še je držal veliki mož svoj rožni venec presrečno v svojih rokah in molil. — In Gluck je bil izobražen in sloveč mož; dandanes pa se sramuje že ta in oni, ki morda še nikdar ni prestopil domače doline, narediti si na čelo najnavadnejši križ!

Pred Bogom smo vsi enaki.

Nekega dne si vkaže oče francoskega kralja Ludovika XVI. prinesiti farne krstne bukve, v katerih so bili vpisani njegovi otroci. Odpre jih vpičó teh in jim pravi: »Poglejte, tu neposredno pred vami je vpisan otrok ubogega delavca. In zakaj to? Vedite, da smo pred Bogom vsi enaki. Pred njim velja samo prednost, katero nam dajeti vera in čednost. Vi bote enkrat pred ljudmi nekaj več kakor ta-le otrok, toda pred Bogom bo on večji, če bo bolj čednosten in kreposten kakor vi.«

Slovenski novičar.

Kranjsko.

(Kmetovalci — udje kmetijske družbe, pozor!) Kaj se je godilo na občnem zboru kmetijske družbe dne 13. t. m., o tem obširneje poročamo zadaj v oddelku: Narodno gospodarstvo. Opozarjamo tiste, ki niso bili pri občnem zboru, da pazljivo preberó to poročilo. Samo ob sebi nastane sedaj vprašanje: kaj je storiti pri takih razmerah? Načelníštvo slovenske gospodarske organizacije se je posvetovalo o tem in izdalo sledeči poziv:

Pozivljamo člane in prijatelje kmetskega stanu, naj se nemudoma posvetujejo o korakih, ki so radi prigodkov na zadnjem občnem zboru kmetijske družbe ukrenili, in naj svoje mnenje pismeno razložijo načelníštvu slovenske gospodarske organizacije pod naslednjim slovom:

Dr. Ivan Šušteršič, advokat v Ljubljani.

Zlasti naj se izrazijo o tem, ali se je še enkrat udeležili občnega zbora kmetijske družbe — ali pa od družbe odstopili in zasnovati novo društvo.

Ko bode načelníštvo gospodarske organizacije dobilo zadostno število pismenih izjav — bode sklicalo shod kmetijskih zaupnikov, ki bode potem konečno sklepal.

Mi temu pozivu dostavimo samo to le: Ako bi pa novi občni zbor kmetijske družbe bil sklican preje, kakor pa bo mogel ukrepati o nadaljnjih korakih shod kmetijskih zaupnikov, potem naj prihiti vsak ud, komur je le količkaj mogoče, v Ljubljano na občni zbor! Kmetovalci, žrtvujte se, gre se za vaše koristi! Pri kmetijski družbi imej kmet prvo besedo!

(Med brate Hrvate!) Dne 15. avgusta t. l. priredi »Slovenska krščansko socialna zveza« v Ljubljani izlet v Karlovce o priliki blagoslovljenja zastave delavskemu društvu »Nadi«. Prilika je tem potom ogledati si kraljevi hrvatski Zagreb in lepo našo skupno hrvatsko domovino. Do Zagreba velja vlak 3 gld. 92 kr. tja in nazaj, proga do Karlovca velja neznamen znesek, katerega naznanijo naši listi takoj, ko dobi odbor potrebna pojasnila. Naša društva, pa tudi posamezniki pohitite 15. avgusta med brate Hrvate! Naznanila udeležbe naj se javijo po dopisnici č. g. Luki Smolnikarju, stolnemu vikarju v Ljubljani.

(Prezentiran) je za župnijo Loški Potok gospod Jan. Rihtaršič, dosedaj kapelan na Vrhniki.

(Nameščena sta) semeniška duhovnika č. g. Anton Koritnik za drugega kapelana v Polhovem Gradcu in č. g. Anton Ratajec za drugega kapelana v St. Jerneju.

(Razpisane so) potom posebne okrožnice kn.škof. ordinarijata ljubljanskega do 29. julija župnije: Ihan v moravški, Košana v trnovski in Radovica v semiški dekaniji.

(Romanje na Brezje), katero so priredili dne 9. t. m. združeni odbori ljubljanskih krščansko-socialnih društev in tretjeredniki, je bila prava manifestacija slovenskega krščanskega ljudstva, ki se je izvršila ob najlepšem vremenu in najvzornejem redu. S posebnima vlakoma se je pripeljalo zjutraj ob 1/2 9. uri nad 2200 Ljubljancev s presvetlim g. knezoškofom, ki je v Medvodah vstopil na vlak. V radoljiški župni cerkvi je dal Presvetli blagoslov z Najsvetejšim, potem se je pa razvrstila procesija in sicer na čelu zastava »sl. kršč. soc. zveze«, za njo vsi roški, potem zastava »katoliške družbe«, za njo Presvetli z duhovščino, konečno bandero tretjerednikov in za njo ženstvo. Ves sprevod je bil dolg dobre pol ure hoda. Med prepevanjem litanij M. B. in molitvijo sv. rožnega venca so dospeli romarji, pozdravljeni povsodi s slovesnim zvonjenjem in streljanjem iz topičev, k znamenju, pri katerem se odcepi pot na Brezje od glavne ceste. Tu so romarje pričakovali breški prebivalci s cerkvenim banderom, društveniki z Jesenic in iz Tržiča z zastavama. Skupno so se potem romarji podali v prostorno cerkev na Brezjah. Tu je imel Presvetli krasen govor o pomenu in namenu romanja, govoru je pa sledila tiha maša z blagoslovoma. Peli so lepo domači pevci. Popoldne ob 3. uri je imel Presvetli pete litanije in takoj nato se je razvrstil sprevod, kakor zjutraj ter se vil proti Lescam, ker je na radoljiškem kolodvoru premalo prostora za toliko ljudi. S prvim vlakom se je peljal presvetli g. knezoškof, ki je potem zopet v Medvodah izstopil in se podal v Goričane. Kaj takega Brezje in okolica ne vidi vsak dan, kajti reči se sme z vso gotovostjo, da je bilo včeraj na Brezjah nad 5000 ljudi.

(Ljubljanski delavci za volilno preosnovo.) Dne 14. t. m. je odbor ljubljanskih krščansko-socialnih delavcev sklenil, pričeti najodločnejo akcijo za vpepljavo splošne volilne reforme v ljubljanski občinski zastop. Odbor smatra sedanjí položaj za to najugodnejšim, ker »Narod« odobrava dogodke na Dunaju in celo v Belgiji. V zadnjih številkah je »Narod« odobral celo »sprehod mimo rotovža«. Sedaj bode imela napredna gospoda priliko, da pokaže svoje pravo lice! Najprej prirede prihodnjo nedeljo združeni delavci ljubljanski v ta namen velik shod.

(Otvoritev vrhniške železnice.) Dne 23. t. m. se otvori nova železniška proga Ljubljana južni kolod. — Vrhnika s postajami Brezovica (78 klm.), postajališče Log (12.4 klm.) in Drenov grič (16 klm.)

Postajališče Log je namenjeno osebnemu in manjšemu tovarnemu prometu, med tem ko se vrši na drugih postajah cel promet. Vsak dan bodo vozili po trije vlaki sem in tje. Upravljala bo železnico južno-železniška družba.

(Katoliška delavska družba) se je ustanovila 16. t. m. na Sori za župnije Presko, Smednik in Soro. Osnovni shod je imel sledeči vspeh: Pozdrav sklicatelja, volitev odbora, pomen kat. del. družb, gospodarska organizacija.

(Podpora vsled toče.) Kakor čujemo, je osrednja vlada za ponesrečence vsled toče na Kranjskem dovolila 12.000 gld. podpore, a deželni odbor je v ta namen določil 3000 gld. Pri tej priliki izrazili bi željo, naj bi se darovi razdelili prej ko mogoče, in sicer v denarju najrevnejšim ponesrečencem, a ne po razmerju škode ne glede na imovitost, kakor se je včasih godilo.

(Za dijaško ustanovo) je podaril pristav pri ljubljanski fin. prokuraturi, gosp. dr. Jos. Stare, znesek 15 000 gld.

(V Krško) prideta dné 21. t. m. dve topničarski bateriji iz Gradca k strelnim vajam, skupaj 150 mož in 112 konj.

(Piva) se je izdelalo na Kranjskem minulo leto v obstoječih osmih pivarnah 91.315 hl, ali na vsakega prebivalca blizu 15 l.

(V škafu je utonil) 21-letni sin posestnika Andr. Selaka v Bajkovcu pri Trebelnem. Oče ga je poslal k bližnji vodi in ga čez nekaj časa našel mrtvega z glavo v škafu. Mladiča je bržkone v trenutku napadla božjast in se ni mogel rešiti.

(Umrtili so) dne 1. julija kmečki fantje kočar jevega sina Ant. Turka iz Šmihela pri Novemestu. Neki Flor. Zelinger mu je zadal z nožem smrtno rano v prsa, da je v 5 minutah umrl. Ranjena sta bila tudi Fr. Hrastar in Jan. Šmajdek, katera so pozneje prepeljali v bolnico v Kandijo. Zelingerja so izročili sodišču.

(Ponesrečil se je) 12. t. m. 21-letni Jernej Troha, rudniški delavec v Idriji. Z vijakom so spravljali oglje v zgornje shrambe. Že so dokončavali, le še par vozičkov je bilo treba potegniti na kviško. Meneč, da bo urneje šlo, spusti se na praznem stojalu z vozičkom navzdol, a vrv se utrga, stalo spodmakne in mladenič tako nesrečno pade na železni drog, da mu predere srce. Bil je takoj mrtev.

(Vlak je povozil) dné 8. t. m. na postaji Selzthal rudarja Primožiča iz Škofje Loke, ki je vkljub svarilu železniškega objekta malo trenutkov pred dohodom vlaka hotel čez progo po svojo prtljago, ki jo je prej pozabil. Prepeljali so ga v bolnico. Primožič je baje oženjen in oče sedmerih otrok.

(Toča) je pobila 8. t. m. popoldne v vaseh vrhniške občine Gor. Vrhnika, Verd, Stara Vrhnika, Blatna Brezovica, Mala Ligojna ter povzročila do 23.000 gld. škode.

(Fara šmartinska v tubinjski dolini) je imela misijon od 17. do 26. junija. Vodili so ga č. oo. iz reda sv. Frančiška, in sicer: o. Kasijan Zemljak iz Brežic, o. Kazimir Vajdič iz Brezij in o. Klemen Grampovčan iz Ljubljane, katerih poslednji je vstopil med misijonarje komaj par dni pred začetkom mesto obolelega našega rojaka o. Fel. Podbregarja iz Pazina. Srečno so dovršili č. misijonarji pričeto delo. Z živo besedo so oznanjevali ljudstvu, ki je v vedno večjem številu v cerkev dohajalo, resnice; neumorno so delovali v spovednici, nekatere dni nad 10 ur. Vsi župljani, katerim je bilo mogoče, udeleževali so se pobožnosti in prejeli sv. zakramente. Tudi so postregli radi ljudem iz sosednjih duhovnij, da smo šteli od 13—14 sto sv. obhajil. — Bog povrni vnetim misijonarjem, kakor tudi njih vrlim sotrudnikom: č. gg. oo. iz kamniškega samostana, sosednim gospodom, vzlasti g. župniku zgornjetuhinjskemu za ves trud.

Primorsko.

(Slovesen vhod novega kardinala Missia v goriško stolnico.) K tej lepi slovesnosti so prišli premilostljiva škofa poreški msgr. dr. Flapp, tržaški msgr. Sterk in stolni prošt ljubljanski dr. Klofutar. Sprevod se je pomikal iz nadškofijske palače v stolno cerkev. Množica je prisrčno pozdravljala novega kardinala po vsi poti od palače do cerkve. Pred cerkvijo je čakal ces. namestnik grof Goëss s c. kr. uradniki, zastopniki dežele in mesta in z vojaškimi predstojniki. V natlačeni cerkvi ljudstva so kardinal in oba škofa v pontifikalni obleki azistirali pontifikalni maši goriškega prošta msgra. Jordana. Po dovršeni sveti maši je novi kardinal zapel Te Deum in potem podelil pontifikalni blagoslov. Obeda, pri katerem je vojaška godba poleg drugih komadov izvrstno svirala cesarsko in papeževo himno, so se udeleževali poprej imenovani dostojanstveniki in potem še več drugih duhovnikov stolnega kapitlja. Lepo vreme je še bolj povišalo to slovesnost.

(Strela.) Dne 7. julija popoldne okoli 7. ure so se vračali goriški bogoslovci 1. letnika s sprehoda domov. Na poti pod Kostanjevico vjame jih nevihta. Bogoslovca gg. Plesničar in Vodopivec sta hodila kakih 30 korakov oddaljena od tovarišev, držeč se pod pazduho. Ravno ko gresta mimo neke topole, udari strela v drevo, zadene Plesničarja v glavo, šine na tovariša Vodopivca ter mu predere klobuk. Plesničar je bil na mestu mrtev; prepeljali so ga k starišem v Židovski ulici, gospoda Vodopivca pa v semenišče. Poslednji bo kmalu okreval.

Cerkveni letopis.

Še nekaj za Jeruzalemske romarje.

Do konca meseca julija je še čas, da se oglasi oni, ki žele letošnjo jesen romati v sveto deželo. Kdor utegne vsaj za tri tedne odtrgati se od doma in ima nekaj premoženja, naj ne zamudi te lepe priložnosti, kakoršna se ne bo spet kmalu ponudila. Romarji ne bodo imeli nobenih drugih stroškov nego te, kar bodo plačali že naprej; s tem je plačana vožnja, vsa hrana in pijača, prenočišče itd. Na barki je z vsem prav dobro preskrbljeno; ni se bati nikake nevarnosti viharjev. Že nad 60 let se ni potopila nobena romarska ladija na poti v Jeruzalem.

Svetovati je, da romarji doma prečitajo knjigo »Jeruzalemski romar«, katero je izdala Mohorjeva družba, da bodo že naprej se nekoliko seznanili z načinom potovanja in z onimi svetimi kraji, katere bodo osebno obiskali. Dobro je tudi, ako dotično knjigo vzamejo seboj na pot, in potujoč od časa do časa vanjo pogledajo.

Tirolci, ki so lani romali v sveto deželo, so se tako zadovoljni vrnil domov, da nameravajo v kratkem nov romarski vlak tje poslati. Brž ko se je zvedelo, da pojdejo zastopniki iz cele dežele tje, začeli so se oglašati, češ, da hočejo tudi tje romati. Šli so imenitni gospodje, grofje in baroni, kakor tudi priprosti kmetje in hlapci. Ž njimi je šlo celo nad 50 sedemdesetletnih starčkov, pa so se vkljub marsikakim romarskim težavam zdravi in srečni vrnil na svoj dom.

K voditelju romarjev oberstu Himmelu je prišel nekdanj 70 letni hlapec in mu rekel: »Gospod, jaz sem še samec. Vsi sorodniki so mi pomrli; za-me pa je dovolj poskrbljeno. Celo svoje življenje služim pri nekem poštemem kmetu in v 60 letih sem si prihranil 200 gld. Moj gospodar me bo preskrbel z vsem do moje smrti. Nekoliko mi preostane za pogreb, drugo pa hočem porabiti za romanje v sveto deželo. Nekateri pravijo, da sem prestar; za zdaj sem hodil pet ur in še nisem nič truden; če je treba, sekam lahko še drva. Zato prosim, da me zapišete med romarje, da bom na božjem grobu pomolil za papeža in za cesarja«.

Neki kmet je prišel k istemu gospodu in mu naznanil: »Prosim, zapišite mojega hlapca. Veliko let je delil z menoj veselje in žalost; naj ima zdaj z menoj vred tudi veselje in srečo, da bo romal v Jeruzalem«. — Neki star oče je s solznimi očmi pripovedoval, da hoče romati v sveto deželo, da pomoli na božjem grobu za svojega zgubljenega sina. Nekateri manj premožni so hoteli v ta namen celo svojo kravo prodati, da bi vožnjo plačali. Zlasti pa so ženske želele romati, a jih niso vzeli, ker se je samih mož celo preveč zglasilo.

Ž njimi je romalo 107 duhovnikov, ki so na barki vsak dan maševali na 16 oltarjih, kar po vrsti. Ob 8. uri vsak dan pa so imeli slovesno sv. mašo in pridigo; popoldne pa rožni venec in litanije. Njih središče je bil kip Matere Božje, ki se imenuje »Morska zvezda«. Seboj so imeli tudi šest godcev, ki so jih zabavali. Tako so jim dnevi morske vožnje hitro potekali v božjem varstvu. Molitev, petje, godba, prijazni pogovori vse to se je lepo vrstilo.

Razdeljeni so bili v pet oddelkov; vsak oddelek po 100 mož. Vsak mož je imel na rami romarsko znamenje, rudeč križ na belem traku, da so se v sveti deželi lažje med seboj poznali. Vsak oddelek je imel svojega voditelja, in dan za dnevom so se menjali tako, da so ogledali vse znamenitosti v Jeruzalemu in v okolici. Zastave so nosili možje onih občin, iz katerih je bilo največ romarjev. V Jeruzalemu so vsi prejeli zakrament sv. pokore in sv. Rešenjega Telesa, da so se udeležili odpustkov.

Kakor se je godilo Tirolcem na tem božjem potu, tako se bo godilo tudi nam Slovincem. Vsem romarjem bodo dnevi romanja najlepši in najsvetejši njih življenja, ko se bodo daleč od doma, za nekaj dni oproščeni vseh svetnih skrbi, lahko popolnoma Bogu posvetili.

Drugi narodi, n. pr. Rusi, in celo Turki, posebno spoštujejo tiste svoje rojake, ki so romali kdaj na daljna sveta jim mesta. Tudi Slovenci so ponosni na tiste svoje rojake, ki so se v imenu celega slovenskega naroda poklonili na najsvetejšem kraju, ob grobu našega zveličarja Jezusa Kristusa in tam molili za vse svoje rojake. Še pozni rodovi se jih bodo hvaležno spominjali.

Kdor želi torej nastopiti to slovesno božjo pot, naj se čim preje oglasi pri svojem g. župniku, ali pa naravnost v Ljubljani pri p. č. g. kanoniku I. Sušniku, ki vse priprave vodi.

Domača knjižnica.

IX. Spisi Kristofa Šmida.

7. Jagnje. Starček z gore. Posl. P. Florentin Hrovat. Novo mesto 1886 J. Krajec. Broš. 35 kr., kart. 45 kr. — Prva ljubezniva povest ima v sebi to-le: Anica preprosta deklica najde jagode nabiraje majhno nežno jagnje. Na materino povelje je nese tje, od koder je utegnilo biti. Za toliko poštenost dobi jagnje v dar. Neizrecno je ima rada. Pa kakor se s težkim srcem loči od njega, vendar je iz hvaležnosti podari blagi gospodični v grad, od koder je pomoč dobivala za bolno mater. Grajska gospa je bila vdova, izgubivši v francoški vojski moža, in je trdno mislila, da je tudi njen sin že mrtev. A Bog ga je rešil po nekem dobrem vojaku, krščansko vzgojo pa mu je dobrotno preskrbel nek plamenit duhovnik. Slednjic najde blagi sin svojo preljubo mater; za njim prideta tudi oni župnik in vojak: velika radost! Pa kako preprosto in krasno zná Šmid pripovedovati vse to! Vsa povest se suče ob jagnjetu, a tudi ljudje v nji so kakor nedolžna jagnjeta dobri, plemeniti in ljubeznivi! Vsakdo naj bi čital vsaj enkrat to blažilno povestico. — Druga dogodba nam sicer ni tako zelo prikupna, vendar je tudi po svoje lepa. V tirolskih gorah se prikaže nepoznan mož, ter veliko dobrega stori ljudstvu, med katerim živi, zlasti otrokom je močno priljubljen. Ugibajo, kdo bi bil. Sledajic sam razodene, da je bila bogata grajščina njegov dom, pa da so ga odstranili krivični sorodniki, da si je komaj še rešil življenje.

8. Pirhi. Ivan, turški suženj. Krščanska obitelj. Poslovenil P. Florentin Hrovat. Novo mesto 1888. J. Krajec. Broširano 30 kr., kart. 40 kr. — Prvo povest je sam pisatelj tako čislal, da se je rad podpisaval še pri drugih svojih mladinskih spisih »pisatelj pirhov«. Je pa tudi res ta povest pravi biser mladinskega slovstva. Vsebinska: »Grofnja Lipodvorska je s svojo grada pregnana, ko je njen soprog na vojski zoper never-

nike, in se zateče v neko skrito dolino, kjer bivajo pošteni oglarji. Tu postane velika dobrotnica samotnim prebivalcem, ker jih pouči, kako koristna so jajca, zakaj dotlej v tem kraju še niso poznali kokoši in jajec. O veliki noči opiše veliko pirhov in povabi vse otroke na pirhovanje. To je bilo veselje! Na pirhe je tudi napisala lepe pregovore. Tak pirh z napisom: »Zaupaj v Boga; on pomagati vselej z.á.«, je bil tudi povod veselemu snidenju s soprogom. Res krasno in poučno berilo, zlasti za otroke in preproste čitatelje. — Druga povest ima prvotni naslov »Anselm« in prevoditelj je dobro pogodil, da je tako spremenil ime in pozorišče, kakor je primerno slovenskim čitateljem. Ivan je učenec višjih šol; ravno ko hoče iti domov, ga zgrabijo morskari roparji ter v Algijeru prodajo judu, jud pa bogatemu turčinu — seveda za lep dobiček. S svojo izobraženostjo se temu močno prikupi; zlasti ko srčno odpodi grozovitega leva, da ni pozri njegove ljubljene hčerke, ga hoče vzprejeti za sina, ko bi se hotel — čeprav samo navidezno — odpovedati krščanski veri. Toda Ivan pokaže toliko vnemo in stanovitnost za sveto vero, da spreobrne celó svojega gospodarja, ki je bil odpadnik, in da se dá krestiti tudi njegova žena turkinja z obema otrokoma. Krasen zglied verske stanovitnosti. — Tretja, kratka povestica, ganljivo pripoveduje, kako so bili trije ljubeznivi otroci pripravljani umreti za sveto vero, kako sta jim prigovarjala mati in oče, kako je rabelj po vrsti odpeljal preljuje otroke, pa tudi mater in tudi očeta — vsi so veselo mislili, da se bodo v nebesih zopet videli, pa so se že na zemlji, ker smrt se je vsem prizanela, ne da bi naslednji to vedeli o prejšnjih.

Drobtinice.

† **Kardinal Franc Šenborn.** — Praški nadškof in kardinal grof Šenborn je dné 25. junija nepričakovano umrl, ko je bil ravno na birmovanju. Izdihnil je svojo dušo vsled pljučnice v gradu grofov Nostic v Falknovu, star 55 let. Truplo so dne 27. junija prepeljali v Prago in dné 30. junija v stolni cerkvi sv. Vida vpricho nadvojvoda Franca Ferdinanda slovesno pokopali. — Pokojni nadškof je bil ne samo pobožen in goreč, temveč tudi prijazen in ponižen dušni pastir. Rojen l. 1844 v Pragi se je najprej posvetil vojaški službi ter se je kot artilerijski lajtnant vdeležil bitke pri Kraljevem gradu leta 1866; po vojski je dal slovo vojaškemu stanu, dokončal pravne študije ter nato v Inomostu in Rimu študiral bogoslovje. Leta 1873 je bil posvečen v mašnika. Kapelanoval je v Presticu in Planu. Od l. 1879 je bil podvodja, nato vodja v praškem bogoslovnem semenišču. L. 1883 je bil imenovan za škofa v Budejovicah, l. 1885 za nadškofa praškega, l. 1889 za kardinala. V vseh teh visokih službah je vedno silno natančno in vneto spolnoval težke svoje dolžnosti. Naj počiva v miru!

Kako se množé narodi. — Izmed vseh narodov se najhitreje množi ruski narod; Rusija potrebuje namreč samo 45 let in število prebivalcev se — podvoji! V Nemčiji je zato treba 65 let, v Avstriji 70, na Angleškem 80, v Italiji 110, na Fran-

coskem celó 860 let, in tudi to le tedaj, če se sedanja pomnožitev ne zmanjša, kar se pa v resnici vrši.

Morskega psa so vjeli ribiči dne 6. t. m. blizu Miramara pri Trstu, ko so lovili ribe. Zver je zašla v njih mreže in se tako zapletla vanje, da se ni mogla rešiti, le s težka so je potegnili na dan in spravili v ladijo. Pes je dolg 4 metre in tehta blizu 400 kilogramov. Zdaj kažejo to zverino v mestu za denar in je zares izvanreden eksemplar te vrste.

Umor v železniškem kupeju. Brat ljubljanskega profesorja Hallade, Zeno Hallada, je obiskal dne 8. t. m. v Treibachu svojo nevesto ter se je po obisku peljal v Beljak, kjer je bil sodni pristav. V železniški kupej, v katerem se je vozil, prišla sta dva možka, ki sta ga med vožnjo napadla, ranila in vrgla skozi vrata v osojsko jezero. Hallada je plaval 30 metrov daleč, potem je pa obtičal v bičevju do glave v vodi. Ondi je prebil celo noč, šele drugo jutro ga je našel neki veleposestnik, kateremu je opisal morilca, potem pa je umrl. Hallada je bil preiskovalni sodnik pri okrožnem sodišču v Beljaku, zato nekateri menijo, da je umorjeni skoro gotovo žrtev maščevanja, ker ga morilec ni oropal. Umor vsled maščevanja pa je skoro izključen, ker je Hallada v svojih zadnjih trenutkih povedal, da morilca ni nikdar prej videl. Nekateri spravljajo ta slučaj v isto vrsto s slučajem Marte Stoisser, ki je kila umorjena na celovškem polju, ter sumijo, da je pri obeh slučajih morilec ista osoba.

Narodno gospodarstvo.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe dné 13. julija.

Popisati hočemo popolnoma mirno in stvarno žalosten, prežalosten dogodek, ki se je vršil zadnje dni v Ljubljani.

Dne 13. julija je bil v dvorani »Katoliškega doma« v Ljubljani občni zbor c. kr. kmetijske družbe. Prvi del zborovanja se je vršil docela mirno. — Prišla je na vrsto volitev podpredsednika. Hoteli smo voliti enoglasno, brez listkov, ker so predlagali g. F. Povšeta, za katerega so itak bili skoro vsi navzoči. Vendar so nekateri hoteli, naj se voli z listki. Volili smo torej z listki. Pa kaj je bilo? Če so prav pri predsednikovi mizi dobili cele skladačnice pravilno spisanih volilnih listkov, če prav se je ta volitev izvršila popolnoma postavno in pravilno, razsodilo je predsedništvo, da je volitev neveljavna! Še več, razsodili so celo tako, da današnji zbor sploh splošno ni za postavno volitev novega podpredsednika in novega odbora.

Zakaj ne?

Vzrok je bil ta-le. Dalje časa je že c. kr. kmetijska družba nasprotovala zadrugam po deželi. Kmetijska družba je nasprotovala kmetijskim zadrugam! Komu je bilo to podobno? To je bilo prav tako, kakor bi bil eden konj vprežen v ojnice, eden pa zadaj v sovro. Če bi kmet na ta način vpregal konje, bi mu vsakdo rekel, da je osel!

Kakor pravimo, kmetijska družba je nasprotovala kmetijskim zadrugam, ker je bil odbor kmetijske družbe liberalen. To je bil edini vzrok nasprotstva!

Dne 13. julija pa je prišlo mnogo zavednih kmetovalcev iz zadnjih kotov kranjske dežele zato, da bi izvolili drug odbor, kateri bi imel kaj razuma za našo gospodarsko organizacijo in za združno gibanje.

Ker je stari liberalni odbor videl pri občnem zboru dne 13. julija, da je v zborovalni dvorani mnogo udov, ki hočejo drug odbor, zato je rekel vodja starega odbora naravnost, da ti možje, ki se nahajajo v zborovalni dvorani, sploh sposobni niso za postavno volitev novega odbora! Ali ni to vnebovpijoča krivica? Do zdaj je imel v kmetijski družbi vsak ud pravico voliti pri občnem zboru, saj so mu to dovoljevala pravila. Samo dné 13. julija udje kmetijske družbe niso imeli te pravice. Zakaj ne? Edino zato ne, ker to ni bilo všeč vodju starega odbora! Edino zato! Pisatelj teh vrst je bil hot ud kmetijske družbe navzoč v zborovalni dvorani, in sram ga je bilo namesto gosp. Murnika, vodja starega odbora! Ako se stari možje, sivolasi gospodje, dajo zapeljati k takim krivicam, potem žalostna nam majka, potem smo svoj ugled pokopali za večno!

Kolovodje starega liberalnega odbora so seveda morali imeti kak izgovor, da so mogli reči: Današnji zbor je nesposoben za vsako volitev. Čujte s kakšnim izgovorom so si hoteli pomagati! Rekli so: „Mi ne poznamo vseh tukaj pričujočih osebno. Lahko torej tudi kak tak človek oddá volilni list, ki ni ud kmetijske družbe. Pripravne komisije pa ni, katera bi mogla preiskovati, ali volijo res samo taki, ki so v kmetijsko družbo vpisani. Zato današnji zbor ni zmožen za postavno volitev.“

Tako so rekli zviti možje starega odbora. To je hinavsko, da se človeku studi, ako sliši kaj takega iz slovenskih ust! V petih minutah bi bili lahko sestavili izvrstno volilno komisijo, ker so bili v dvorani navzoči možje iz vseh krajev kranjske dežele. Sestavili bi bili lahko tako komisijo, ki bi bila o vsakem pričujočem povedala, ali je ud kmet. družbe, ali ni. Pa niso hoteli! Zakaj ne, smo prej povedali.

Pa čemu bi bilo tudi treba komisije? To je samo hinavska, Slovenca nevredna zvijača, da so hoteli komisijo imeti. Naj bi bil gospod tajnik klical druž-

benega zapisnika ude, in poklicani naj bi bili stopali na predsedniški oder ter volili tam po svoji želji. V dvorani je bilo na stotine ljudi in tudi mnogo prijateljev starega odbora. Ko bi bil torej res kak slepar, ki ni ud družbe, prišel volit na oder, bi ga bili prijatelji starega odbora ali tudi sovražniki takoj izpoznali. To bi bila komisija, da si boljše misliti ne morete; natančna, da si natančneje ni mogoče predstavljati!

Zdaj pa pravi vodja starega odbora: „Ni mogoče presoјati, jeli volijo res sami udje, ali ne.“ Rekli smo že, da nas je bilo sram, sram na dno duše, ko smo slišali te besede iz ust sivolasega moža!

Reklo se je celo to, da je volitev podpredsednika neveljavna, ker so nekateri oddali po dva listka. To je otročji izgovor, ne moremo drugače reči. Kaj ne, gospodje v starem odboru kmetijske družbe, letos je volitev neveljavna, če sem dal jaz volilni list prijatelju, ki ga je s svojim vred položil na predsedniško mizo. Lani pa ni bila volitev neveljavna, ampak dobra, če nas je prav po trideset udov skup dalo volilne liste slugi, da jih je nesel na isto mizo. Kdor se mora s takimi zares otročjimi izgovori braniti, tisti priznava s tem sam, da je že na koncu!

Kakor hitro so čuli zborovalci, da trdi gospod Murnik: „Zbor ni zmožen za volitev“, bila je velika večina silno užaljena in je zagnala krik. Le nekaj jih je bilo, ki so pritrjevali g. Murniku. Ta je pa precej na to rekel — kakor bi bilo že naprej zmenjeno —: „Ker je tak vrišč, ne moremo nadaljevati zborovanja, in zato zbor zaključujem.“ Nekaj trenutkov pozneje je vladni zastopnik izrekel, da zbor razpušča.

Ne bomo pravili, kaj je o tej priložnosti govoril dr. Tavčar. Tudi ne bomo popisovali, kako so bili katoliški možje žaljeni po njegovih besedah, in kako je moral sramotno zapustiti dvorano. Da, žaljeni so bili možje, ker so videli, da kmet nima pravice govoriti na zboru kmetijske družbe! Pozvali so pričujočega g. dr. Šušteršiča, naj se telegrafično pritoži pri ministerstvu zaradi krivice, ki se je pri tem zboru zgodila slovenskemu kmetu. In dr. Šušteršič je odgovoril: „Še jutri se bom sam osebno pritožil pri ministerstvu.“ Pričujoči so to burno odobraval.

Ko je stopil vladni zastopnik zopet v dvorano in pozval pričujoče, naj dvorano zapusté, ubogali so na opomin dr. Šušteršiča vsi takoj. S tem se pokazalo jasno, da mi spoštujemo postavo in pravico. Liberalni vodje dosedanjega odbora kmetijske družbe pa so dné 13. julija grešili proti vsaki pravici in postavi. Menimo, da so s tem škodovali edino le sebi, nam ne! Le še večkrat naj se tako odkrito razodenejo, kakor ta dan, in kmalu ne bodo imeli nobenega prijatelja več!

Za smeh in kratek čas.

(V kupeju za ženske.) — Sprevodnik: „Vi mož! tukaj morate ven, ta prostor je samó za ženske.“ — Kračmanov oče: „Vidiš, Katra, zdaj imaš! Vedno praviš, da nisem mož, zdaj si pa slišala, kaj je dejal! Zdjaj se pa le sama vozi!“

(Nedeljski jahač.) — „Prosim konja za ježo!“ — „Dobro, takoj! Toda, ali pa tudi znate splezati na konja?“ — „Kako vprašanje! Saj sem splezal celó na vrh Triglav!“

(Mudi se mu.) — Gost: „Dajte mi pol litra vina!“ — Natakarica: „Katerega? po 20 al 40 kr.?“ — Gost: „Tistega po 20 kr.; nimam dosti časa, ker moram hitro na vlak!“

(V razburjenosti.) — Ženin: „Če me res ne maraš — se vstrelim!“ — Nevesta: „No, tako je zadnja zveza med nama pretrgana! Poberi se mi s poti! — s samomorilcem ne bi mogla živeti!“

(Razmišljen.) — A: „Kako sem vesel, da vas zopet vidim! Kaj počne vaša žena?“ — B: „Gospod, ali jaz nisem oženjen!“ — A: „Tako, tako! No, potem je pa seveda vaša žena tudi šo neomožena!“

(Napačno razumel.) Advokat kmetu: „Le náme se zanesite! Jaz bom vašemu nasprotniku že zakuril, da bo imel dosti!“ — Kmet: „Potem bo pa dobro, če vam pripeljem par voz drv!“

Besedne uganke.

I.

1 2 3 4 5	moško krstno ime.
2 3 5 3	domača žival.
3 1 2 3	žensko krstno ime.
4 3 4 7 8	gora na Kranjskem.
5 3 2 9 4 6 3	vladarica slovanske države.
6 7 4 3	ime preroka.
7 8 3	žuželka.
8 9 4 3 6	zgodovinsko znamenita gora.
9 4 3	dotok Donave.
10 9 2 3 4	mesto v Istri.

Začetnice, čitane od vrha navzdol, povedó ime evropskega vladarja.

II.

Misli, bravec, mesto si,
Ki sloví na črke tri.
Prvo črko z zadnjo zamêni,
zadaj prvo črko deni:
pa dobiš,
kar si vsak želiš!

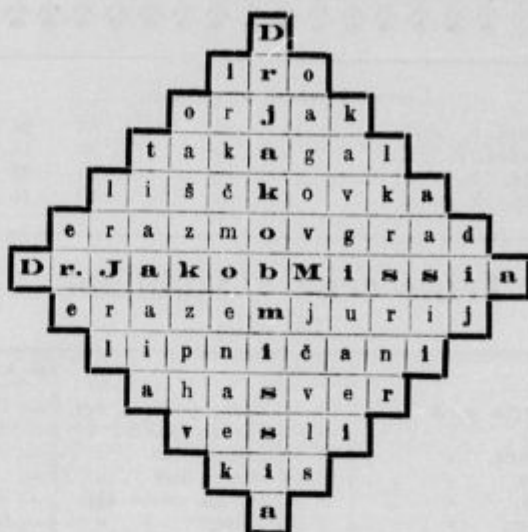
III.

Bliska se z **r** zjutraj po travi,
srebrne rožicam krone stavi.
Bliska se s **k** — pa seka glavé,
rožicam mladim glavíce lepé.

Rešitev ugank v zadnji številki:

Besedna uganke.

I.

II.

P i v k a
o b r e s t i
z e v s
đ r e y f u s
r i m l j a n i
a l b u m
v a z a l
l u n a
j a b l a n
e g i p č a n i
n a r o d
p e t e r
r i b n i c a
v o d n i k
i d r i j č a n i
s l o m š e k
l o u r d e s
o v e n

Pozdravljen prvi slovenski kardinal Missia!

Prav so jih rešili: Obé: Lipovec Ignacij v Podgradju (Štaj.); Ivan Pliberšek v Ljubljani; Henrik Zalesjak v Sinju in Jožef Zajc v Brišah pri Kolovratu; samo drugo pa: J. Fatur na Rakeku; Andrej Porenta v Virmažah in Janez Levstik v Grebenu pri Lašičah. — Rešitev je delala težavo, ker se je pri sestavljanju vrnilo nekaj neljubih pomot.

Prilodnja številka »DOMOLJUBA« izide dne
3. avgusta 1899 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 8. julija:	11	86	48	33	26
Gradec, 8. julija:	7	39	5	30	48
Lina, 15. julija:	1	88	6	69	22
Trst, 15. julija:	6	61	73	43	15

Tržne cene v Ljubljani.

15. julija

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st.	10	—	Špeh, povejen, kgr.	—	70
Rež	8	—	Surovo maslo	—	90
Ječmen	6	50	Jajce, jedno	—	2
Oves	6	50	Mleko, liter	—	7
Ajda	8	—	Goveje meso kgr.	—	60
Proso	9	—	Telečje	—	62
Koruz.	5	70	Svinjsko	—	75
Krompir	3	—	Koštrunovo	—	40
Leča bktl.	10	—	Pišanec	—	55
Grah	11	—	Golob	—	20
Pizol	9	—	Seno, 100 kgr.	—	90
Maslo kgr.	1	—	Slama	—	—
Mast	—	70	Drva trda, 4 kub. mtr.	6	50
Špeh, svač	—	62	» mehka	4	50

Lične razglednice

kažoče ljubljanske župno cerkve,

založila je in prodaja

„Prodajalnica

katol. tisk. društva

(H. Nižman)

v Ljubljani

Možitarjeve ulice šte. 2.

Razprodajalcem dá se znaten popust.

Sprejme se

kovaški učenc

15 do 16 let star pri *Valentin Urbančič-u* v Ljubljani, Dolenjska cesta št. 2. 458 2-2

Na prodaj je hiša št. 25

v Št. Jurji, eno uro od železnične postaje Grosuplje, tik cerkve, katera je posebno pripravna za prodajo in krčmo. K hiši spada tudi ena njiva in gozd. Kdor bi to kupil, naj se oglasi pri posestnici ravno tu. 461 2-1

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorijskih, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravi bobovi kavi, ki se vam bo gotovo dopadel, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača

kava in sladna kava

šolske družbe sv. Cirila in Metoda

411 10 20 Dobiva se povsod!

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Največji izbor.

Skrbno izdelavane. Najnižje cene.

Preobleke. Prosečila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Kdor si želi omisliti lepo, trpežno in ceno streho iz škrlja, blagovoli naj se obrni do mene podpisanega, ker le edino pri nas se dobi

najizbornejši kranjski škrl (Dachschiefer).

Prevzamem cele strešne naprave s tesarskim in kleparskim delom vred. Delo najsolidnejše. Jamstvo na več let. — Za obilno naročbo se priporoča z najodličnejšim spoštovanjem

437 10-6

Fran Kovič

Osredke, p. Dol, (Lusthal) Kranjsko.

Prodaja se

posestvo

v Njivici pri Radečah (Zidani Most) št. 13 z lepo hišo, kletjo, živinskim hlevom in svinjakom, vse v dobrem stanu. Zraven je tudi nekaj njiv, vrt z mladim vže rednim sadjem. Cena in pogoji prodaje se izvedó pri Petru Repovš, knežjemu logarju v Veliki Njivi pri Polšniku, p. Litijska. 455 3-3

Sidro
Liniment. Capsici compos.

352 iz lekarnarjeve v Pragi 24-19

prisanane izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to spleh priljubljene domače zdravilo kar kratko kot 759 40-40

Richterjev liniment s 'sidrom'

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s znano varstveno marko "sidro" kot pristne.

Richterjeva lekarna
pri slatem levu v Pragi.

Na prodaj je 459 3-1

posestvo

Kdor hoče poceni kupiti, naj se obrne k Jožefu Hočevarju na Pušče, 15 minut od kolodvora in od Velikih Lašič. Hiša zidana s 3 sobami, kuhinjo in vežo. Hlev za živino, dva svinjaka, in pod potom trije lepi vrti, lepo zaraščen listnik s hrastovim in javorjem drevjem, 5 njiv in košenina. To vse je v lepi ravnini. Pogoji prav ugodni, za na leta plačevati. Ako želi kdo kaj manj kupiti, se tudi kosoma odproda.

Na prodaj je

kmetija

iz proste roke z vsemi premičninami vred. Poslopje v dobrem stanu, zemlje 50 oralov, mnogo sadnega drevja in lepo zaraščen gojzd. — Več pove lastnik Janes Fojkar v Sopotnici št. 16, pošta Škofja Loka. 460 2-1

Blagorodni gospod

Gabr. Piccoli, lekarnar
„pri angelu“,
dvorni založnik Nj. svetosti papeža Leona XIII.,
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajerskem 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabila še cela moja hiša s najboljšim uspehom, res najboljšo sredstvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno škatljico tinkture za želodec z 12 terimi stekleničicami in jeden lonček Glicerin Crème.

S spoštovanjem **Tomaž Dobek.**

Pošljite mi s poštnim povzetjem pod spodaj stoječim napisom 24 stekleničic izvrstne „želodčne esence“ ki se rabi s najboljšim uspehom.

Jožef Cernko, župnik, Vuhred. — Štajersko.

Pošljite mi s poštnim povzetjem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš gosp. župnik Belec jo vsakemu bolehnemu prav gorko priporočajo in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem **Ivana Vidas**

pri Sv. Martin-u, p. Sv. Nedelja,
369 12-8 I S. Domenica d'Albona, Istria.

Kmetiška posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Knezovi hiši, Marije Terezije cesta števil. 1

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike 443 8-3 plačuje.

Uradne ure razun nedelj in praznikov vsak dan od 8-12. ure dopoldne in od 3-6. ure popoldne.

Poštn. hran. urada števil. 828.406. — Telefon števil. 57.

Oelz-ova kava

je od dné priljubljena ker bo do dné bolj priljubljena bovo kavo spremenj v zdravo, okusno in pokrepčevalno redilno sredstvo. 400 (20-11)

Ruděči zavitki z belim trakom.

Vožnje karte
in
tovorni listi

AMERIKO.

312 22 Kraljevi belgijski poštni parnik
Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiedenergürtel 20,

ali pa 317 25—20

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 29.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli 415 20—9

apneno-železni sirup.

Ta 29 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

896 (20—20)

Cena steklenici 1. glđ 25 kr. po pošti 20 kr.
več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno zrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII. 1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

Birmanska darila!

Priporočam svojo bogato največjo zalogo zlatih, srebrnih in nikelnastih 442 6

veržic, uhanov, zapesnic, ovratnih veržic, prstanov itd. po jako znižanih cenah.

Se priporočam ter uljudno vabim

Fr. Čuden

trgovina z zlatino in srebrno v Ljubljani, na mestnem trgu.

Ceniki gratis in franko!

Najnovejše stvari. — Vse novosti najceneje

Društvo za dietetične izdelke, Curih.

Enterrosa

idealno dietetično zdravilo za odrasle in otroke.

S prav izrednim vspehom se rabi pri slabem prebavljenju, pri akutnem in kroničnem želodčnem in črevesnem kataru, driski, kolelini — tudi tedaj, če druga sredstva ne pomagajo. To spričujejo profesorji, zdravniki in zahvalna pisma privatnikov. V vsaki hiši naj bi jo imeli.

Prodaja se v puščah in škatljah po 1 glđ. 50 kr. in 60 kr.

Apneni kasein

(Calcium - Phosphat - Casein) v obliki praška.

Izredni živež za veliko in malo.

Edino umen način, apno v večji meri spraviti v organizem, kadar je tega treba zaradi zdravja.

Redi kri in vtrjuje kosti, je toraj priporočati že malim otrokom.

Poseben učinek napravlja pri bledici, malokrvnosti, pri živčnih boleznih, škrofelnih, krvici; je porodnicam in drugim krepilo prve vrste.

456 18—2

Potrjeno po veljakih.

Prodaja se v puščah po 1 glđ. 50 kr.

✦ Dobiti je v vseh lekarnah. ✦

Posebno ugodna prilika za cenen nakup.

Tvrđka R. MIKLAVC Špitalske ulice 5

prodaja radi proti koncu se nagibajoče sezone od 1. julija nadalje, dokler bo kaj zaloge, svojo zalogo manufakturnega blaga po **znatno znižanih cenah.** 454 1—1

● Boljše in cenejše blago kakor pri vsaki razprodaji. — Kdor hoče kupiti ceno, naj porabi to priliko. ●